

KERST MET BEPERKINGEN

Hoewel we rond de Kerstdagen eigenlijk nooit gediend zijn van zaken die onze leukere hapjes en een extra glaasje-verkeerd in de weg staan, ligt het dit jaar toch totaal anders. Door de coronapandemie zullen we de Kerst nog wel vieren, maar de opgelegde regels van de overheid beperken ons doen en laten. Verdriet, eenzaamheid, ongenoegen, verveling en weerstand strijden om voorrang. Laten we hopen dat er snel een afdoend vaccin komt. Zeker is wel dat ook deze plaag knock-out zal worden geslagen. Kop op dus : *“Moed verloren, al verloren”*. Paul Kruger (1825/1904) president van de Zuid-Afrikaanse Republiek deed ooit de uitspraak *“Alles zal rech kom”*. Niet zo bekend is dat hij er wel aan toevoegde *“As ons almal ons plig doen”*

Regelmatig hoor ik mijn generatiegenoten zeggen: “Men klaagt veel te veel over de maatregelen rond Corona, de winter van 1945 dat was pas echt crisis.” Hiërarchie in leed bestaat niet, ook nu is er veel leed door corona. Maar door deze opmerking gingen mijn gedachtes terug naar de hongervinter van 1944/45 in Heerjansdam...

KOMMERSVOL EINDE WW2.

Met wat tegenzin en ondanks opmerkingen, “weer zo’n 80 plusser met ouwe koek”, wil ik U toch opnieuw informeren over het dramatisch einde van WW2 1945. DE HONGERWINTER. Voor alle duidelijkheid moet ik wel zeggen dat ons gezin geen honger heeft geleden. Een korte terugblik van onze toenmalige omstandigheden. De Duitsers hadden wreed, zonder pardon of medelijden drie zware kanonnen tussen de bewoners aan de Dorpsstraat geplaatst. Ons gezin moest evacueren. We werden liefdevol opgevangen door de familie van dorpsagent Plaatsman. Voor de gezelligheid waren we die Kerstdagen dus niet op visite. Met twaalf personen in een klein huisje was het afzien. De ouders en de meiden sliepen op zolder en de mannen in de woonkamer op matrassen, die iedere avond stiekem (spertijd 8 uur binnen zijn) uit de daarnaast liggende schuur moesten worden aangevoerd. In de avonduren met z’n allen rond de tafel voor zover mogelijk. Verplichte geblindeerde ramen zodat geallieerde vliegtuigen geen oriëntatiepunt of doelwit hadden. Er was geen elektriciteit. De verlichting bestond uit een provisorisch kaarsje of een paar vaccinelichtjes. Heel romantisch zou je zeggen, maar dat was het allerminst. Vroeg naar bed dus. Het oude fornuis, gestookt met sprokkelhout deed zijn best maar wist ons alleen aan de voorkant te verwarmen. Een glaasje melk van een bevriende boer was een privilege maar stond sporadisch op de menukaart. De volle melk werd wel eerst stevig geschud en de dikke bovenlaag veranderde in room. Deze room was waardevolle boter geworden als eindproduct. Na de oogst trokken dorpingen vaak naar het land om de afgevalen korenaren te lezen en wanneer er met mazzel wat aren waren gevonden werd er een brood van gebakken. Mijn vader had gelukkig een tuin, die voor het gezin en wat vrienden uitkomst bood. Onze situatie was eigenlijk comfortabel te noemen vergeleken met de bewoners in de grote steden. Rotterdam was één groot drama. Grote aantallen stedelingen gingen op zoek naar voedsel in de dorpen met fiets zonder banden of een oude kinderwagen. Duizenden inwoners stierven van honger en ziekten. De bevrijding was dan ook een groot geschenk en als manna uit de hemel. Door onverzettelijkheid en veerkracht verrees ons land na vijf jaar nazidom toch weer uit een diep dal. Nederland werd herbouwd en werd een welvarend land, waarin we nu nog mogen leven. Om nooit te vergeten.

DE MAAN LET OP ONS.

In de laatste column van het jaar wil ik óók het gedicht van de Heerjansdamse dorpsdichter Dorus (Dries Rijken) onder de titel “de Maan” een verdiende plaats geven. Het proza stamt uit de zestiger jaren van de vorige eeuw. Voor sommigen nostalgisch, oubollig zo u wilt, het zij zo. De schrijver schetst op treffende wijze een beeld over angst, narigheid en de kwalijke eigenschappen van ons mensen.

DE MAAN IS OOK EEN VRIEND.

De maan laat ons niet alleen kennismaken met nare zaken, maar óók met liefdevolle. Bij volle maan is het alsof ze glimlacht naar verliefde paartjes en lijkt de aarde soms een sprookjestuin met prachtige beelden en vergezichten. Heel bijzonder is dat onze andere bekende Heerjansdamse dichter “De Zwerver” (Piet van den Berg) in de laatste twee zinnen van een gedicht schrijft :

*“Maar als ik turend naar de hemel, in alle stilte wacht”
“Begeleiden miljoenen sterren de maan door de stille nacht”.*

Deze duizenden sterren, die de maan omringen, mogen we symbolisch vertalen en zien als kaarsjes, die helder voor ons branden en het allerbeste wensen voor 2021.

DE MAAN.

Gaat de zon in 't Westen zinken
En de dag teneinde is
Begint het avondrood te blinken
Dan volgt snel de duisternis

Als de nacht dan is gekomen
Is het met de dag gedaan
Staan de bomen stil te dromen
Soms beschenen door de maan

Als de maan eens zou gaan praten
Over dingen die hij zag
Over 's mensen doen en laten
Na het einde van de dag

Over moeders die soms nachten
Liggen luisteren naar de wind
Urenlang te wachten
Op de thuiskomst van hun kind

Over mensen die niet slapen van de zorgen
En beangst zijn voor de duisternis
Denken dat er voor hen morgen
Toch geen enkel licht meer is

Ook ziet hij dat velen
Soms voor weelde, soms uit nood
Een ander gaan bestellen
Voor rijkdom of voor brood

Als hij alles uit zou leggen
Dan zou hij misschien
Heel veel dingen moeten zeggen
Die geen daglicht mogen zien

Ja, de maan kan veel bekijken
Dat voor 's mensenoog verborgen is
Het kwaad van armen en van rijken
Verborgen door de duisternis

Gaat de maan ons weer verlaten
En er schijnt een nieuwe dag
Is het gelukkig dat hij niet kan praten
Over de dingen die hij zag

DORUS.

Joop van der Ent

e-mail : joopvanderent@upcmail.nl
www.blik-op-heerjansdam.nl